

Bijbelstudie over Efeze 6: 1-9

Leven door de Geest

Heeft Paulus in het slot van hoofdstuk 5 de rijke waarde van het christelijk huwelijk beschreven en de gemeente opgeroepen om in die levensverbanden te leven door de Geest (zie h. 5,18), nu gaat hij verder om de lijnen van ditzelfde principe door te trekken naar het gezinsleven en het leven in de maatschappij. Daarbij zijn er raakvlakken en overeenkomsten, maar ook verschillen wanneer we de Bijbelse tijd vergelijken met die van ons heden. Dat er verschillen zijn is niet vreemd: de tijd heeft in tweeduizend jaar uiteraard niet stil gestaan en bovendien leven wij vandaag niet in het Midden-Oosten. Maar ondanks die verschillen blijven de principes actueel en geven de raakvlakken en overeenkomsten ons vandaag veel handvatten om ieder in zijn/haar eigen context te leven door de Geest.

Vers 1-4 Gezinsleven

Bijna onmerkbaar en stilzwijgend sluit dit gedeelte aan op het voorgaande, waar het ging over het huwelijk. Eerst een huwelijk, dan een gezin. De ontkoppeling van huwelijk en kinderen krijgen is een modern bedenkensel, voortkomend uit verlichte ideeën, alsof het iets minderwaardigs is om een gezin te stichten en het krijgen van kinderen vooral je eigen carrière in de weg staat. Ik ben er nog niet zo gerust op of in de christelijke gemeente deze tijdgeest wel echt wordt weerstaan. Hoe doet u dat?

De kinderen worden aangesproken. Tussen twee haakjes: de kinderen worden dus als lid van de gemeente gezien, ze horen erbij. De enige manier die het Nieuwe Testament kent om tot de gemeente gevoegd te worden is die van de doop. Dit argument wordt vaak vergeten in een discussie over de kinderdoop. Maar de aanwezigheid van kinderen als leden van de gemeente is voor de apostel zo vanzelfsprekend – ze horen net als in de oudtestamentische verbondsgemeente er helemaal bij – dat hij het niet nodig vindt om dit omstandig uit te leggen. Vandaar dat deze kinderen ook worden aangesproken op hun christelijke gehoorzaamheid. Zij liggen onder een heilige verplichting: je kunt als gedoopte kinderen niet neutraal staan tegenover de Heere en Zijn dienst. Zij worden door de apostel Paulus vermaand en verplicht tot een nieuwe gehoorzaamheid, en die gehoorzaamheid begint heel eenvoudig thuis.

Het vijfde gebod

Wat ook wel belangrijk is om even tot ons door te laten dringen, is dat Paulus het vijfde gebod van de wet des Heeren van kracht acht te zijn in het midden van de nieuwtestamentische gemeente. De gedachte dat de vervulling van de wet door Christus zou betekenen dat Gods geboden niet meer zouden gelden voor de christen, vindt in het Nieuwe Testament geen grond. Heeft de Heere Jezus niet Zelf gezegd: Wie Mij liefheeft, bewaart Mijn geboden? (Joh. 14,15; 15,10; 1Joh. 2,3-5). Daarbij komt de liefde niet in plaats van de concrete geboden, maar de liefde is de gezindheid waarmee de concrete geboden worden vervuld in het leven door de Geest.

Het vijfde gebod wordt dus aan de kinderen in Efeze toen en aan ons en onze kinderen vandaag voorgehouden als de wil van de Heere. Juist de woorden *'in de Heere'* maken duidelijk dat het maar niet gaat om een soort algemeen fatsoen, maar dat de kinderen zich dienen te realiseren dat de Heere – hun Schepper en Verbondsgod – dit van hen vraagt. Ouders krijgen immers hun kinderen van de Heere, maar kinderen krijgen hun ouders (ja, déze ouders) dus ook van de Heere.

Bij het gebod komt de belofte. Het is het eerste gebod (van de tweede tafel weliswaar) met een belofte, namelijk de belofte van een lang leven in het beloofde land. Is hiermee een hoge leeftijd gegarandeerd? Niet een garantie zoals in een zakelijk contract kan worden opgenomen. Maar het is

wel een belofte, die meerdere manieren van vervulling kent. Het bergt het eeuwigheidsperspectief in zich, wat ons zeer troost wanneer het God behaagt om soms heel jonge, lieve, godvrezende kinderen thuis te halen.

Het vijfde gebod heeft niet alleen de kinderen iets te zeggen. ook de ouders en met name de vaders worden aangesproken. De gehoorzaamheid en het respect dat het vijfde gebod van de kinderen vraagt is geen vrijbrief voor een dictatoriaal vaderschap. Vaders en moeders dienen echte aandacht voor hun kind(-eren) te hebben. Ik ga er maar van uit dat u ze liefhebt, maar mag ik ook vragen of u ze opvoedt in de onderwijzing en terechtwijzing van de Heere? Hoe vult u dat concreet in?

Vers 5-9 Het dagelijks werk

In de volgende verzen wordt het vijfde gebod en het principe van het leven door de Geest toegepast op het terrein van ons dagelijks werk. De maatschappelijke verhoudingen zagen er in Paulus' dagen wel anders uit dan die van vandaag. Slavernij kennen we niet meer, gelukkig maar. Maar te snel worden de wantoestanden uit de 17^e t/m de 19^e eeuw geprojecteerd op de antieke samenleving. Slaven werden soms zeer gewaardeerd en kregen verantwoordelijke posities. Een Bijbels voorbeeld hiervan is Jozef bij Potifar. Deze vertrouwde aan Jozef het beheer van al zijn bezittingen toe. Dat was dus, hoewel Jozef niet vrij was, toch maatschappelijk gezien een hoge positie. Hetzelfde geldt van Eliëzer, de knecht van Abraham, die hij de beheerder van zijn huis noemt. In de klassieke oudheid is bekend dat keizer Marcus Aurelius diep ontzag had voor de stoïsche filosoof Epiktetus, die slaaf was.

Natuurlijk was de maatschappelijke positie van een slaaf ondergeschikt aan die van zijn heer en meester en niet altijd benijdenswaardig. Waar het Paulus om gaat is dat de christelijke slaaf zich in zijn dagelijks werk zich als een christen zal gedragen. Opnieuw valt het woord '*gehoorzaamheid*' als aanduiding van de nieuwe gezindheid die de Heilige Geest werkt in het hart. En opnieuw wordt een beroep gedaan op hun relatie tot de Heere, als slaven van Christus.

Ook hier geldt dat het een gebod is met een belofte, want in vers 8 wijst Paulus op het genadeloon dat hen eens wacht. De goede werken worden beloond (zie Heid. Catechismus zondag 24 en vraag en antwoord 91). Het loont om God te dienen. Hij is immers een Beloner van degenen die Hem zoeken (Hebr. 11, 6; vgl. ook Matth. 25)?

Het is wel mooi om te zien dat Paulus zonder enige schroom ook de christelijke heren ('werkgevers') de spiegel voorhoudt en ook hen wijst op hun verantwoordelijkheid. Zij dienen als heer en werkgever zich op een christelijke manier te gedragen. Machtsmisbruik en uitbuiting zijn letterlijk uit den boze. Laten deze christelijke heren van de slaven zich realiseren dat er een Heere boven hen staat die hen eens zal oordelen. Dat betekent niets minder dan dat deze heren zelf ook slaaf dienen te zijn van Jezus Christus, zich aan Hem onderworpen weten en zich door Zijn heilige wil gebonden weten.

Er is bij God geen aanzien des persoons. Geen voorkeursbehandeling, geen discriminatie, geen afwijzing alleen op grond van huidskleur of sociale status. Als dat er bij God niet is, moet het bij ons dus ook niet zijn in onze omgang met de naaste. Dit geldt in de kerk, maar zeker ook op de werkvloer.

Vragen:

1. Ziet u het krijgen van kinderen echt als een zegen? Gaat uw gezin boven uw werk? Worden vrouwen die geen baan hebben buiten de deur en er voor 100 % zijn voor hun gezin toch niet een beetje als achtergebleven gezien?

2. Vergelijk het gebruik van de wet in HC zondag 2 met die in HC zondag 44. Bespreek de overeenkomsten en verschillen. Welke plaats heeft Gods wet in uw leven in verband met het kennen van Gods heil en ook voor het leven door de Geest?
3. Bespreek Dordtse Leerregels I par. 15. Wat betekenen voor u in dit verband (jong gestorven kinderen) de waarde van verbond en verkiezing?
4. Bij de opvoeding noemt Paulus in vers 4 twee kernwoorden: onderwijzing en terechtwijzing. Op welke manier geeft u dat vorm? Welke hulpmiddelen hebt u hierbij? Kun je elkaar hierin ook ondersteunen (opvoedingskring bijv.)?
5. Hoe bent u christen in uw dagelijks werk, als werkgever of als werknemer?